

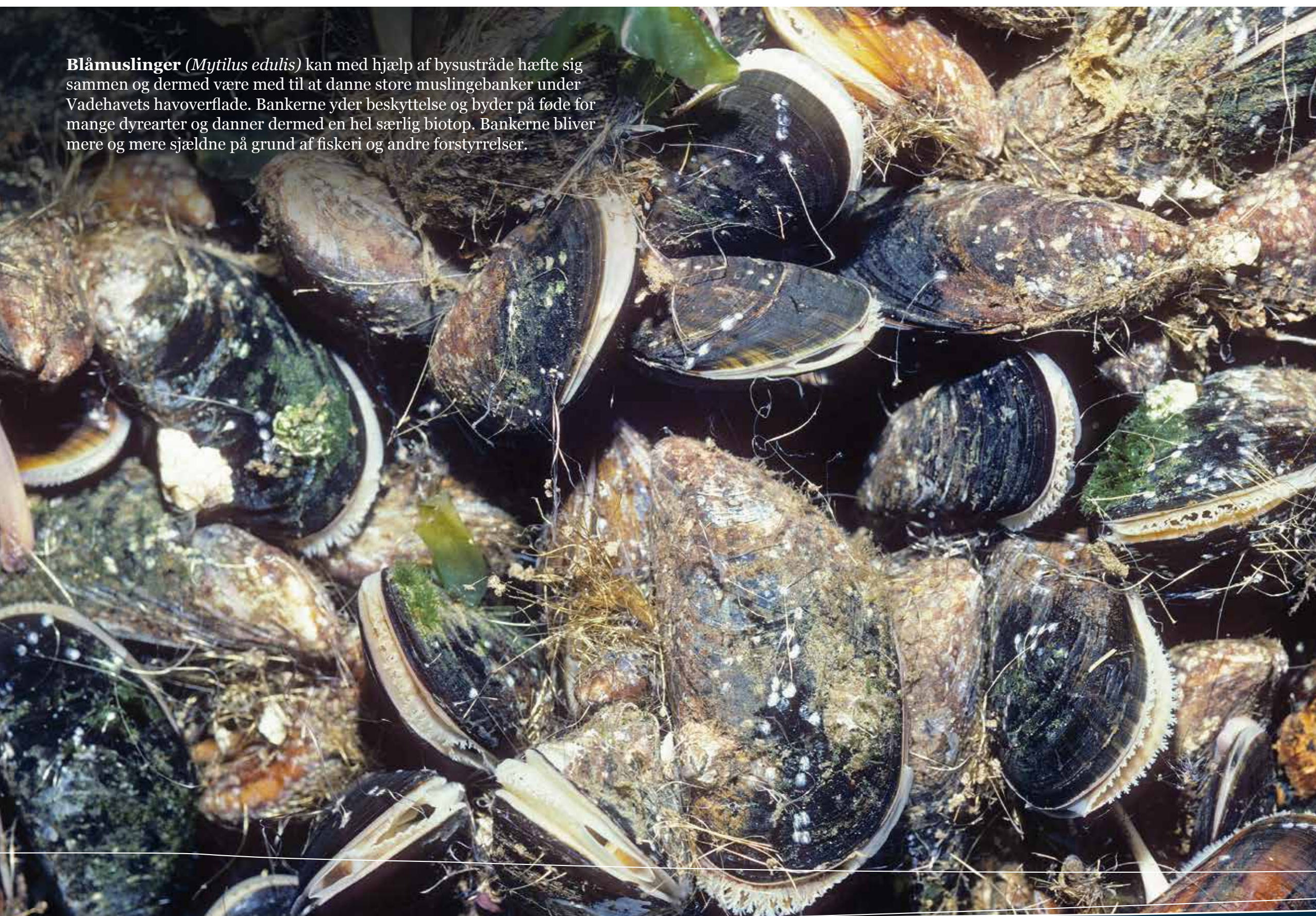
Livet i havet i Verdensarv Vadehavet

Vadehavet byder også på masser af liv under havoverfladen. Et stort udbud af fødeemner tiltrækker mange af havets beboere. Herunder ca. 100 fiskearter på vadepladerne, i de store priler, og i de dybereliggende områder i Vadehavet. For fladfisk er Vadehavet et vigtigt opvækst område. Som det største sammenhængende Vadehavsområde i verden, er det vigtigt, at vi bliver ved med at arbejde for at sikre den globale biodiversitet. I 2014 blev den danske del, og hermed hele Vadehavet i Danmark, Tyskland og Holland, udnævnt til UNESCO Verdensarv, til gavn for nuværende og kommende generationer. Den undersøiske verden er dog stadig trængt, fiskeri er næsten tilladt overalt, og de fleste åer og floder er fyldt med spærringer, som hindrer de vandrende fiskearter i at komme op til deres yngleområder i de øvre vandløb. De besøgende kan opleve den undersøiske verden på skibe hvor man fanger fisk og bunddyr, og ved at besøge de forskellige akvarier og naturcentre, der findes langs hele Vadehavskysten.

i vadehavet-verdensarv.dk
nationalparkvadehavet.dk
vadehav.dk

Blåmuslinger (*Mytilus edulis*) kan med hjælp af bysustråde hæfte sig sammen og dermed være med til at danne store muslingebanker under Vadehavets havoverflade. Bankerne yder beskyttelse og byder på føde for mange dyrearter og danner dermed en hel særlig biotop. Bankerne bliver mere og mere sjældne på grund af fiskeri og andre forstyrrelser.

- Vandmænd** (*Aurelia aurita*) driver med havstrømmen. De består af 98% vand og i modsætning til nogle andre gopler, er de helt uskadelige.
- Sild** (*Clupea harengus*) lever i store stimer. Vadehavet udgør et vigtigt opvækst område.
- Den lille kutling** (*Pomatoschistus minutus*) er en af de mest udbredte arter af fisk i Vadehavet. Man finder dem oftest i pytter og fladvandede priler.
- Eremitkrebs** (*Pagurus bernhardus*) bor i tomme sneglehus, for at beskytte deres bløde bagdel. I takt med at de vokser, har de brug for større sneglehus og går på jagt efter dem.
- Blåretang** (*Fucus vesiculosus*) er en brun alge. I Vadehavet vokser de især på muslingebanker, da de bedre kan få fæste på hårdt underlag.
- Trepigget hundestejle** (*Gasterosteus aculeatus*) vandrer fra det salte Vadehav til ferskvand for at gyde. Hannen bygger en "rede" og lokker hunnerne til sig med sin røde farve.
- På sin vandring fra gydeområderne i Sargassohavet til ferskvandsområderne, krydser **ålen** (*Anguilla anguilla*) også Vadehavet. På grund af spærringer, forurening og overfiskning, er den i dag en truet fiskeart.
- Konksneglen** (*Buccinum undatum*) er den største snegl i Vadehavet. Den æder ådsler og andre dyr. Man finder ofte sneglehusene langs stranden.
- Søanemonen** (*Metridium senile*) vokser på en fast undergrund, som fx sten eller muslinger. Med sine fangarme fanger den småorganismer.
- En af de mest farverige fisk i Nordsøen og Vadehavet er den **stribede fløjfisk** (*Callionymus Lyra*).
- Strandkrabben** (*Carcinus maenas*) finder man ofte på vaden og langs stranden.
- Tangnål** (*Syngnathus acus*) er en fisk som lever mellem tang og ålgræs. Ligesom med søhesten, gemmer den mandlige tangnål ungerne i en pung på brystet.
- Hesterejer** (*Crangon crangon*) er krebsdyr som lever overalt i Vadehavet. De er vigtigt bytte for fisk, fugle og andre større krebsdyr. Der bliver gjort store indhug i bestanden ved fiskeri med bomtrawl.

- Søstjernen** (*Asterias rubens*) ernærer sig blandt andet af blåmuslinger. Med sine stærke arme, kan den åbne blåmuslingens skaller.
- Tangsprællen** (*Pholis gunnellus*) lever i Vadehavet året rundt. Man finder den under alger, mellem muslinger eller skjult under sten. Ved lavvande overlever den ved at indånde atmosfærisk luft.
- Tyldløbet mulde** (*Chelon labrosus*) ernærer sig af alger, som den græsser på vadens bund.
- Ulken** (*Myoxocephalus scorpius*) jager orme og krabber med sin store mund.
- Rødspætten** (*Pleuronectes platessa*) er den mest almindelige fladfisk i Vadehavet. I foråret er Vadehavets lave vand børnehav for rødspættens yngel.

Sjældne og forsvundne arter

- Småpletet rødhaj** (*Scyliorhinus canicula*) hører til de hjemlige hajarter. I Vadehavet er den næsten udryddet.
- Tidligere fandt man **sømrøkken** (*Raja clavata*) i Vadehavet, men den er ikke længere at finde i området.
- Den meget sjældne **snabel** (*Coregonus lavaretus oxyrhynchus*) er en laksefisk, som vandrer op i åer og floder for at gyde. Nu findes den især i Vidåsystemet.
- Europæiske østers** (*Ostrea edulis*) har på grund af overfiskning været udryddet i Vadehavet i mange år - man finder derfor kun tomme skaller. Til gengæld findes Stillehavsosters nu i store mængder.
- Havbørsteormen sabellaria** (*Sabellaria spinulosa*) opbygger klippe-lignende undersøiske rev. På grund af fiskeri med slæbet er disse rev i dag forsvundet.
- I de tætte enge af **ålgræs** (*Zostera marina*) finder dyr beskyttelse mod fjender og samtidig rigeligt med mad. Billedet her er taget i Østersøen.

© WWF Tyskland, Berlin
Kontakt: WWF Vadehavskontor, Hafenstr. 3, D-25613 Husum, husum@wwf.de
1. danske udgave, august 2015, oversat fra tysk plakat (3. udgave, 2014)
Tryk på 100% genbrugspapir
Layout: Liebmann Feine Grafik, Lübeck
Fotos: Rainer Borchding: 3, 14, 17; Frank Hecker: 2, 6, 7, 8, 16, 19, 20, 21; Klaus Janke: stort billede og 23;
Jan Langmaack: 12, 15; Armin Maywald: 13, 18; Hans-Ulrich Rösner: 22; Martin Stock: 10;
Wolf Wichmann: 1, 4, 5, 9, 11, 24
Med støtte fra BINGO Umweltlotterie Schleswig-Holstein